



BIULETYN

20 grudnia 2021, numer 223

AKTUALNOŚCI

- Paszportyzacja żywności pomoże producentom w dostępie do nowych rynków zbytu
- Etykietowanie żywności – przegląd przepisów dotyczących informacji przekazywanych konsumentom
- Miliony na walkę z ASF w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

W SEJMIE

- Posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Rozwoju Polskiego Drobiarstwa

LEGISLACJA

- Program walki z ASF w 2022 roku

RYNKI MIĘSNE

- Wieprzowina - tygodniowy raport cenowy KE
- Cena wieprzowiny w Chinach u producenta

ANALIZA

- Raport o wynikach monitoringu chorób odzwierzęcych
- Komisja Europejska opublikowała program audytów oraz analiz zdrowia i żywności na rok 2022

Spokojnych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz
pomyślności w Nowym Roku
życzy
Związek Polskie Mięso



AKTUALNOŚCI**Paszportyzacja żywności pomoże producentom w dostępie do nowych rynków zbytu**

Fot. Newseria.

Blisko 70 proc. Polaków kupuje żywność bardziej świadomie – zwraca uwagę na skład, wygląd, jakość i pochodzenie produktu. Pilotaż Paszportyzacji Polskiej Żywności ma sprawdzić możliwość uzyskania wiarygodnej informacji o żywności na każdym etapie łańcucha dostaw. Umowę dotyczącą projektu podpisały właśnie Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa oraz Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa. Na rozwiązaniu zyskają konsumenci i producenci, wzrosnąć może też eksport.

W resorcie rolnictwa 16 grudnia została podpisana umowa w sprawie pilotażowego projektu Paszportyzacji Polskiej Żywności. System ma pozwolić na identyfikację w pierwszej kolejności historii rolnej ziemniaków, wołowiny i wieprzowiny, aby zapewnić odbiorcom wiarygodną informację na temat produktów.

– Umowa między KOWR-em a NASK-iem dotyczy wykonania projektu przez NASK paszportyzacji żywności. To program pilotażowy, bo dotyczy ziemniaków, wieprzowiny, wołowiny, ale to ważna umowa ze względu na to, że konsumenci będą mogli dokładnie sprawdzić jakość żywności, certyfikację, czy rzeczywiście to, co kupują, potwierdza się z rzeczywistością. Myślę, że to jest dobry początek i po zrealizowaniu tej umowy będziemy to rozszerzać na pozostałe produkty żywnościowe – mówi agencji Newseria Biznes Henryk Kowalczyk, wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi.

Paszportyzacja Polskiej Żywności ma pozwolić na budowę cyfrowego systemu, który umożliwi m.in. śledzenie informacji o produktach w łańcuchu dostaw „od pola do stołu” i uzyskanie wiarygodnej informacji o żywności na każdym jego etapie. Na tym zaś zależy konsumentom. Według badań przeprowadzonych na zlecenie Fundacji Polskiego Godła Promocyjnego „Teraz Polska” podczas codziennych zakupów najważniejsza jest jakość (81 proc. ankietowanych), cena (ok. 77 proc.), walory ekologiczne (26,4 proc.) i miejsce pochodzenia produktu (25,7 proc.).

– Jakość sprawdzana jest w zaciszu laboratoriów, ale ważne jest, aby konsument miał do tego swobodny dostęp. NASK proponuje takie możliwości paszportyzacji żywności, żeby konsument w każdej chwili mógł spojrzeć, czy dany produkt jest przebadany przez różne instytucje – tłumaczy Henryk Kowalczyk.

– Paszportyzacja polega na tym, żeby od momentu wytworzenia czy właściwie zasiania zbiorów móc stwierdzić, czym są nawożone, jak są przetwarzane, jak są przewożone, jak są przechowywane, aż do momentu, kiedy trafiają na nasz stół – wskazuje Robert Król, zastępca dyrektora w NASK.

Pilotaż potrwa do 2023 roku i sprawdzi praktyczne możliwości zbudowania jednego, kompleksowego systemu IT dla różnych produktów żywnościowych. W efekcie możliwe będzie wygenerowanie pełnego zakresu „paszportu” danego produktu oraz udostępnienie uczestnikom rynku informacji, które potwierdzą autentyczność, jakość i bezpieczeństwo żywności.

– Będziemy badać 60 różnych danych, które mogą być zawarte w tym paszporcie. Już wiemy, że jesteśmy w stanie pokazać, gdzie np. taki byk był chowany, w jaki sposób, czy brał antybiotyki, czy też nie brał, przez kogo był leczony, w jaki sposób był przewożony, czy był tam dobrostan oraz czy w sposób humanitarny został w uboju przetworzony – wymienia Michał Wiśniewski, zastępca dyrektora generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Drugi etap projektu, czyli budowa docelowego systemu IT, zaplanowana została na lata 2023–2024. Kluczowym etapem jego realizacji będzie wdrożenie do systemu IT funkcji udostępniającej informacje o produkcie żywnościowym konsumentom za pomocą aplikacji mobilnej. System będzie można następnie rozbudować o kolejne rynki.

– Proponujemy rozwiązania różnych paszportów, najbardziej powszechny będzie zawierał najbardziej podstawowe informacje. Natomiast rolnicy, którzy będą mieli chęć podnoszenia jakości swoich produktów i jednocześnie oferowania lepszej żywności na rynku, będą mogli dodawać do tego paszportu więcej informacji, np. zawartość biologiczną, mikroelementy – wskazuje Robert Król.

Projekt paszportyzacji żywności jest unikatowy na skalę światową. Dotychczas podobne praktyki stosowały jedynie największe sieci handlowe. Jeśli system się sprawdzi, sprzedaż polskiej żywności może wzrosnąć nie tylko w kraju, ale i za granicą.

– Na paszportyzacji skorzysta eksport polskiej żywności. Konsumenti zagraniczni czy importerzy tej żywności też będą mieli dostęp do paszportyzacji żywności, będą mieli pewność jakości, mam nadzieję, że to również da większą gwarancję jakości eksportowanej przez nas żywności – podkreśla Henryk Kowalczyk.

W 2020 roku wartość polskiego eksportu żywności wyniosła 34 mld euro, o 2 mld euro więcej niż w rok wcześniej. Odbiorcą są głównie kraje unijne, które odpowiadają za ok. 80 proc. polskich przychodów z eksportu – 27,2 mld euro. Rośnie też wartość polskiej żywności sprzedawanej poza Unię Europejską – jej wolumen wyniósł 6,8 mld euro.

– Wygramy przejrzystością, ponieważ jak wiemy, nasz eksport w tej chwili sięga ponad 156 mld zł rocznie. Dzięki temu paszportowi będziemy mogli w bardzo szybkim czasie otworzyć nowe rynki zbytu, właśnie dlatego że będziemy w stanie udowodnić dobrostan oraz humanitarne traktowanie zwierząt – przekonuje Michał Wiśniewski.

Źródło: Newseria.

Etykietowanie żywności – przegląd przepisów dotyczących informacji przekazywanych konsumentom

Komisja Europejska rozpoczęła konsultacje publiczne w sprawie znakowania żywności FOP (np. NUTRI-SCORE)

Inicjatywa dotycząca zmiany przepisów UE na temat informacji przekazywanych konsumentom jest częścią unijnej strategii „od pola do stołu”.

Jej celem jest zapewnienie lepszych informacji na etykietach, aby pomóc konsumentom w dokonywaniu zdrowszych i bardziej zrównoważonych wyborów żywieniowych oraz w rozwiązaniu problemu marnotrawienia żywności. W tym celu proponuje się:

- wprowadzić znormalizowane obowiązkowe etykietowanie dotyczące wartości odżywczej na przodzie opakowania,
- poszerzyć zakres obowiązkowych informacji o pochodzeniu w odniesieniu do niektórych produktów,
- dokonać przeglądu przepisów dotyczących oznaczeń dat (terminu przydatności do spożycia „należy spożyć do” i daty minimalnej trwałości „najlepiej spożyć przed”).

Czas trwania konsultacji: 13 grudnia 2021 - 7 marca 2022 (półoś czasu brukselskiego).

Link do konsultacji:

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12749-Etykietowanie-zywnosci-przeglad-przepisow-dotyczacych-informacji-przekazywanych-konsumentom_pl

Miliony na walkę z ASF w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027



Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia projektu Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027.

– Plan Strategiczny to ogromne środki dla polskiego rolnictwa w nowej perspektywie finansowej. To 25 mld euro, z czego ponad 17 mld w ramach I filara, czyli na płatności bezpośrednie i blisko 8 mld euro na inwestycje w gospodarstwach – podkreślił wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk podczas, wspólnej z premierem Mateuszem Morawieckim, konferencji prasowej po posiedzeniu Rady Ministrów.

Przygotowany został Program pomocy dla producentów trzody chlewnej. Pomoc wynosi 1000 zł do każdego urodzonego 10 prosiąt. Będzie ona wypłacana wyłącznie do 5000 prosiąt (czyli dla 500 loch).

Program skierowany jest do producentów świń utrzymujących lochy i produkujących prosięta urodzone w gospodarstwie rolnym od dnia 15 listopada 2021 r. do dnia 31 marca 2022, których oznakowanie zostało zgłoszone do ARiMR do dnia 15 kwietnia 2022 roku.

Program zakłada, że od każdej lochy uzyskuje się średnio 10 prosiąt w miocie. Zaproponowana stawka pomocy wynosi 1000 zł do każdego urodzonego 10 prosiąt, przy czym powyżej 5 000 prosiąt urodzonych w gospodarstwie pomoc będzie wypłacana wyłącznie do 5 000 prosiąt.

Pomoc będzie udzielana na wniosek producenta rolnego składany do biura powiatowego ARiMR od 1 do 30 kwietnia 2022 r. Natomiast ARiMR będzie wypłacać pomoc do 30 czerwca 2022 r.

Szacuj się, że pomocą objętych zostanie co najmniej 43,5 tysiąca producentów utrzymujących lochy, z których przeważająca większość to mali producenci, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku COVID-19. Producenci utrzymujący do 50 loch stanowią 77% wszystkich producentów loch.

Szacowane koszty pomocy to ok. 400 mln zł.

Dzięki pomocy udzielanej przez Główny Inspektorat Weterynarii oraz wojewódzkie i powiatowe inspektoraty weterynarii, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i jej oddziały terenowe już ponad 70 % rolników opracowało plany bioasekuracji. Dokumenty te są obowiązkowe przy przemieszczaniu świń w strefach objętych ograniczeniami z powodu ASF.

W planie musi znajdować się opis podstawowych czynności, które podejmuje się w gospodarstwie w celu ochrony przed wnikaniem wirusów afrykańskiego pomoru świń (ASF).

Według unijnego rozporządzenia wykonawczego Komisji 2021/605 rolnicy posiadający gospodarstwa położone na obszarach objętych ograniczeniami II i III z powodu wystąpienia afrykańskiego pomoru świń (w tzw. strefach czerwonej i różowej), którzy chcą przemieszczać zwierzęta poza strefy ASF, muszą w ramach obowiązujących zasad bioasekuracji sporządzić plan bezpieczeństwa biologicznego. Natomiast na obszarze objętym ograniczeniami I (w strefie niebieskiej – ochronnej) właściciele trzody chlewnej muszą dysponować takim planem, jeśli sprzedają świnię lub pochodzące z niej mięso poza granice kraju.

Dzięki nowelizacji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa producenci rolni, prowadzący chów lub hodowlę świń na obszarze objętym ASF mogą ubiegać się o pomoc na wyrównanie kwoty dochodu uzyskanej ze sprzedaży świń w poszczególnych kwartałach od IV kwartału 2020 r., w porównaniu do średniego dochodu uzyskiwanego z produkcji świń w analogicznym

okresie, w trzech ostatnich latach lub trzech latach z okresu pięcioletniego, po odjęciu roku z najwyższymi i najniższymi dochodami. Albo w okresie 12 miesięcy – w przypadku producenta świń, który w tym okresie zwiększył produkcję świń o co najmniej 25% w stosunku do średniej produkcji świń z trzech lat poprzedzających okres, za który jest składany wniosek, a w przypadku gdy utrzymuje świnie w okresie krótszym niż trzy lata – w stosunku do średniej rocznej produkcji świń z całego okresu poprzedzającego okres, za który jest składany wniosek.

Wnioski o udzielenie takiej pomocy finansowej składane były w Biurach Powiatowych ARiMR, właściwych ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę producenta świń, w terminie od 28 sierpnia do 30 listopada 2021 r.

Według stanu na dzień 13 grudnia 2021 r. zostały złożone wnioski taka pomoc na kwotę ok. 374 mln zł. Wydano już ponad 3 tys. decyzji na łączną kwotę 169 mln zł.

W SEJMIE

21.12.2021

Godz. 11:00

Parlamentarny Zespół ds. Rozwoju Polskiego Drobiarstwa (sala nr 111, bud. U)

- Spotkanie z Głównym Inspektorem Weterynarii

LEGISLACJA

Program walki z ASF w 2022 roku

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi przygotował projekt rozporządzenia w sprawie wprowadzenia w 2022 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”

„Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” jest kontynuacją programu z 2021 r.

W celu skuteczniejszego zapobiegania rozprzestrzeniania się choroby na strefy nie objęte ASF, w programie na 2022 r. przewidziano nowe środki, nie ujęte w programie realizowanym w 2021 r., tj. - zwiększono kwotę przewidzianą za zgłoszenie znalezienia padłego dzika na obszarze wolnym od tej choroby (do 200 zł brutto), co ma podnieść motywację do szukania i zgłaszania znalezionych zwłok padłych dzików, stanowiących główny rezerwuar wirusa w środowisku. Zgodnie ze sprawozdaniem rocznym z realizacji programu w 2020 r. na obszarach nie objętych ograniczeniami zgłoszono znalezienie jedynie 11 zwłok padłych dzików, co stanowiło jedynie 0,6% wszystkich zwłok dzików padłych znalezionych na terytorium Polski w tym okresie czasu.

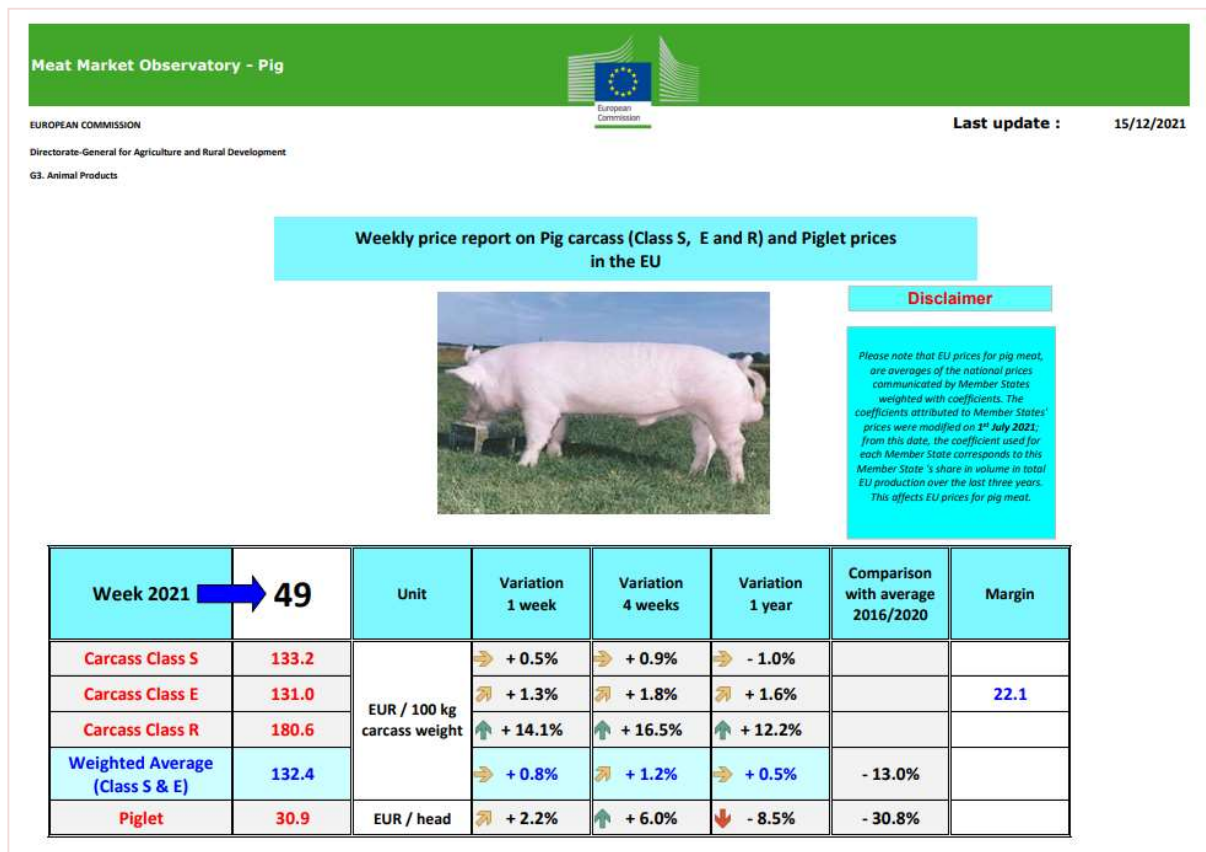
Link do projektu rozporządzenia:

<https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//509/12354502/12839154/12839155/dokument534992.pdf>

RYNKI MIĘSNE

Wieprzowina - tygodniowy raport cenowy KE

Notowania tusz wieprzowych w Unii Europejskiej, stan na 48 tydzień 2021 roku.



Link do tygodniowego raportu cenowego:

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/farming/documents/pig-weekly-prices-eu_en.pdf

Link do podsumowania cen na rynku wieprzowiny:

https://agridata.ec.europa.eu/Reports/Pigmeat_Dashboard.pdf.

Cena wieprzowiny w Chinach u producenta

Średnia cena hurtowa u producenta za 1 kg chudej wieprzowiny w piątek 17 grudnia bieżącego roku wyniosła 21,67 CNY, czyli 13,86 PLN.



Tymczasem średnia cena hurtowa wieprzowiny u producenta na dzień 10 grudnia bieżącego roku wyniosła 22,17 CNY, czyli 14,18 PLN.

ANALIZA

Raport o wynikach monitoringu chorób odzwierzęcych

European Food Safety Authority (EFSA) wspólnie z European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) przygotowała raport "The European Union One Health 2020 Zoonoses Report", w którym przedstawione zostały wyniki monitoringu chorób odzwierzęcych przeprowadzonych w 2020 r. w 27 państwach członkowskich UE (PC) i dziewięciu państwach niebędących państwami członkowskimi.

<https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/2021-12/6971.pdf>

Komisja Europejska opublikowała program audytów oraz analiz zdrowia i żywności na rok 2022

Komisja Europejska w 2022 roku planuje przeprowadzić łącznie 281 kontroli, w tym 172 audyty oraz 109 analiz systemów kontroli w państwach członkowskich UE i państwach trzecich. Ponadto eksperci Komisji będą przeprowadzać inne kontrole na żądanie, takie jak analizy punktów kontroli granicznej, wspólne oceny wyrobów medycznych, misje informacyjne w placówkach badawczych oraz kontrole wykazów państw trzecich w odniesieniu do wywozu do UE.

Link do szczegółów programu audytów i analiz zdrowia i żywności na rok 2022:

https://ec.europa.eu/food/system/files/2021-12/hfaa_prog_en_2022_0.pdf



20 grudnia 2021, numer 12

AKTUALNOŚCI

- Transport zwierząt - przegląd powinien opierać się na solidnej wiedzy naukowej
- NIK wskazała jak poprawić bezpieczeństwo żywności w Polsce
- Nowe przepisy o zatrudnianiu cudzoziemców ułatwią wydawanie zezwoleń na pobyt czasowy i pracę

ANALIZA

- Paszportyzacja polskiej żywności – etapy realizacji

RYNEK

- Produkcja wołowiny w USA – komunikat USDA

CENY - KRAJ

- Średnie ceny zakupu bydła ogółem - wg MPC
- Średnie ceny zakupu byków (12-24 m-ce) - wg MPC
- Średnie ceny zakupu jałówek - wg MPC
- Średnie ceny zakupu krów - wg MPC

CENY – ŚWIAT

- Tygodniowe notowania tusz wołowych w UE – stan na 49 tydzień 2021

AKTUALNOŚCI

Transport zwierząt - przegląd powinien opierać się na solidnej wiedzy naukowej



Fot. Pixabay.

Po wyniku głosowania w Komisji ANIT Parlamentu Europejskiego na temat projektu raportu i zaleceń po postępowaniu w sprawie domniemanych naruszeń i złego zarządzania w zakresie stosowania unijnego prawa dotyczącego ochrony zwierząt w czasie transportu wewnątrz i poza UE, Copa i Cogeca z radością przyjęły inicjatywę przeglądu bieżących przepisów w zakresie transportu zwierząt. Po 16 latach od przyjęcia przegląd jest potrzebny tak samo jak aktualizowanie przepisów w oparciu o naukowe dowody - to może zapewnić jednolite wdrożenie i implementacje w poszczególnych państwach członkowskich rozporządzenia 1/2005.

Jednak, wynik głosowania, zwłaszcza głosowania nad sprawozdaniem jest trochę rozczarowujący i niepokojący dla unijnych rolników, ponieważ większa jego treść nie znajduje potwierdzenia i oparcia w dowodach naukowych. To ogranicza pole manewru dla dalszego zniuansowania zaleceń w czasie głosowania na styczniowej sesji plenarnej (styczeń 2022) i może ostatecznie zaszkodzić sektorowi, opierając się bardziej na emocjach niż faktach.

– Mówienie z perspektywy rolników ogólnie o przepisach w zakresie dobrostanu zwierząt z radością przyjmujemy inicjatywę zapisaną w strategii „od pola do stołu”, żeby przeprowadzić przegląd wszystkich przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt, opierając się przy tym na mocnych naukowych podstawach. W związku z tym zwracamy uwagę na jedną kwestię z tego sprawozdania: fakt, że unijne standardy w zakresie dobrostanu zwierząt są jednymi z najwyższych na świecie. To powinno być podkreślane, tak aby lepiej dotarło do unijnych obywateli i konsumentów. Przewóz żywych zwierząt dogrywa bardzo istotną rolę w utrzymaniu mocnej gospodarki i społecznej aktywności obszarów w całej UE. Główna część produkcji jest zlokalizowana w wielu przypadkach w zupełnie wyludnionych lub prawie zupełnie wyludnionych obszarach UE-27, a transport zwierząt jest integralną częścią działań pozwalających na utrzymanie aktywności

gospodarczej w tych miejscach – powiedział Miguel Angel Higuera, przewodniczący grupy roboczej „Dobrostan zwierząt”.

Copa i Cogeca zalecają, by Komisja zwróciła się do EFSA o przedstawienie ewentualnych sposobów na poprawę warunków transportu zwierząt, opartych na dowodach naukowych, by w ten sposób podnieść jakość transportu zwłaszcza na duże odległości. Copa i Cogeca zachęcają Komisję do przeprowadzenia oceny transportu na duże odległości w sposób holistyczny, uwzględniając zarówno transport zwierząt na eksport jak i transport wewnątrz unijny. Warunki panujące w pojeździe w czasie transportu zwierząt mają ogromne znaczenie dla ich dobrostanu, na który składają się takie elementy jak: wentylacja, temperatura, wysokość zadaszenia, typ podłogi, przestrzeń do dyspozycji itd.

Ponieważ przepisy UE nie obowiązują na terenie państw trzecich, to może ona wystosowywać wyłącznie zalecenia i dzielić się swoimi najlepszymi praktykami, ale nie może stosować swoich przepisów czy zmuszać państwa trzecie do stosowania unijnych standardów na ich terytoriach. W związku z powyższym Copa i Cogeca uważają, że ważne jest dalsze skupianie się na międzynarodowych inicjatywach, takich jak negocjacje dwu- i wielostronne oraz współpracy w ramach WTO, OIE i FAO, ponieważ trzeba jeszcze włożyć wiele wysiłku w zapewnienie wzajemnego zrozumienia w kwestii dobrostanu zwierząt.

W tym momencie nie można zastąpić eksportu żywych zwierząt wywozem spermy bądź embrionów w celach hodowlanych, czy tusz zwierząt, które mają zostać ubite, ponieważ są to zupełnie inne rynki, które wymagają zupełnie innej wiedzy w obszarze logistyki. Z tego powodu kluczowe jest skupianie się na dobrostanie zwierząt i podróży.

Wreszcie ważnym jest uwzględnianie wielu nowych dostępnych rozwiązań technologicznych dla różnych form transportu, które mogą znacząco poprawić jakość, zgodność i dobrostan zwierząt w czasie trwania transportu. Dlatego zachęcamy Komisję do rozważenia tych nowych rozwiązań technologicznych w czasie bieżącego przeglądu.

NIK wskazała jak poprawić bezpieczeństwo żywności w Polsce



Fot. NIK, materiały prasowe.

Ujednolicenie struktur urzędowej kontroli żywności, edukacja społeczeństwa dotycząca zdrowego odżywiania, zwiększenie skuteczności i efektywności systemu kontroli to główne rekomendacje, które przedstawiła Najwyższa Izba Kontroli podczas seminarium dotyczącego systemu kontroli bezpieczeństwa żywności w Polsce. Otwierając spotkanie, w którym uczestniczyli naukowcy zajmujący się tą problematyką i przedstawiciele instytucji kontrolnych, Prezes NIK Marian Banaś podkreślił, że kontrole bezpieczeństwa żywności mają ogromne znaczenie, bo dotyczą zdrowia obywateli, czyli każdego z nas.

NIK przy współudziale pracowników naukowych uniwersytetów rolniczych przeanalizowała 9 swoich kontroli przeprowadzonych w ciągu ostatnich 6 lat oraz wyniki 5 audytów Komisji Europejskiej dotyczących bezpieczeństwa żywności w Polsce. W efekcie powstały rekomendacje, które mają usprawnić system kontroli i wpłynąć na ogólny poziom stanu zdrowia społeczeństwa.

Biorąc pod uwagę doktrynę oraz wyniki dotychczasowych kontroli NIK należy stwierdzić, że nadzorowanie bezpieczeństwa żywności przez wiele organów/instytucji kontrolnych (inspekcji) utrudnia właściwą kontrolę poszczególnych elementów łańcucha żywnościowego. Mimo że instytucje te powinny ze sobą współpracować, by zapewnić bezpieczeństwo żywności, to ich działania często były nieefektywne. Poprawa skuteczności urzędowej kontroli żywności może nastąpić poprzez realizację wniosków pokontrolnych formułowanych przez Najwyższą Izbę Kontroli po kontrolach dotyczących bezpieczeństwa żywności, które wykazały wiele powtarzających się często szczegółowych problemów. Dalsze uogólnienie tych wniosków pozwala na wypracowanie rekomendacji, właściwych dla osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest podniesienie poziomu skuteczności urzędowej kontroli żywności, a przez to zwiększenie ochrony konsumentów, co powinno się przełożyć na ogólny poziom stanu zdrowotnego społeczeństwa.

Najwyższa Izba Kontroli rekomenduje:

1. Ujednolicenie (konsolidację) struktur urzędowej kontroli żywności.

Konsolidacja istniejących organów urzędowej kontroli żywności, ich pionizacja i oddanie nadzoru jednemu organowi pozwoli w dłuższej perspektywie np. na: zwiększenie efektywności, skuteczności i przejrzystości urzędowej kontroli żywności, uproszczenie procedur, wprowadzenie i stosowanie jednolitych zasad sankcjonowania naruszeń prawa żywnościowego.

Takie ujednolicenie może w znacznym stopniu zminimalizować zdiagnozowane w kontrolach problemy systemu, a w niektórych aspektach całkowicie je wyeliminować. Taką opinię wyraża również stanowisko ekspertów z ogromnym doświadczeniem w zakresie bezpieczeństwa żywności, jak i organizacje zrzeszające firmy przetwórstwa żywności. Uproszczenie systemu urzędowej kontroli żywności uczyni go mniej uciążliwym dla przedsiębiorcy. Ujednolicenie może polegać na przekazaniu ogółu kompetencji dotyczących urzędowej kontroli żywności jednemu z istniejących organów zajmujących się kontrolowaniem żywności, może też polegać na powołaniu nowej wyspecjalizowanej inspekcji, która będzie wyposażona w stosowne kompetencje i środki dla ich realizacji. Ważne jest, by system kontroli żywności cechowała fachowość, sprawność i przejrzystość, a podejmowane działania uwzględniały podstawowe zasady urzędowych kontroli żywności, takie jak: proporcjonalność, ostrożność, kompleksowość i efektywność.

Ponadto pandemia choroby COVID-19 skomplikowała i tak złożoną sytuację związaną z kontrolą bezpieczeństwa żywności. Ustawowe przepisy podkreślają rolę Inspekcji Sanitarnej w systemie ochrony zdrowia obywateli. Mimo wielkiego zaangażowania i poświęcenia pracowników służb Inspekcji Sanitarnej, system ochrony sanitarnej może w obliczu nowych zagrożeń stanąć na granicy wydolności. Związane to jest m.in. z ustalonym w toku kontroli NIK wieloletnim niedoinwestowaniem wspomnianych służb, także bardzo niskim poziomem wynagrodzeń pracowników, zwłaszcza inspekcji terenowych. Szczególnie, że w obliczu pandemii priorytetem stała się walka z wirusem SARS-CoV-2. Według NIK stanowi to dodatkowy argument na rzecz stworzenia państwowych służb, dla których bezpieczeństwo żywności będzie wyłącznym celem ich działania.

2. Edukację społeczeństwa dotyczącą zdrowego odżywiania.

Odpowiednia edukacja spowoduje, że społeczeństwo zastosuje się do wskazań i będzie postępować właściwie. Biorąc zaś pod uwagę oczywisty związek między właściwym odżywianiem a optymalnym zdrowiem, należy rekomendować wzmocnienie, poszerzenie i pogłębienie edukacji w tym zakresie. Właściwe postawy żywieniowe powinny być kształtowane już u najmłodszych członków społeczeństwa w procesie wychowania. Tu istotną rolę powinna odgrywać rodzina. Jednak ze względu na tempo życia, a często także niedostrzeganie znaczenia zdrowego odżywiania przez dorosłych, niejednokrotnie rodzina nie jest w stanie wypełnić tego zadania. W obliczu takich sytuacji nie do przecenienia jest rola szkoły, i to na każdym etapie edukacji. Programy edukacyjne powinny przewidywać szeroki zakres zagadnień, których realizacja umożliwi wykształcenie w kolejnych pokoleniach właściwych wzorców postępowania w sferze konsumpcji żywności. Jednak treści edukacyjne wplecione w system oświatowy mogą być tylko dopełnieniem, a nie jedyną podstawą działań zmierzających do osiągnięcia założonych celów. Konieczne stają się zakrojone na szeroką skalę kampanie informacyjne, pozwalające na przekazanie niezbędnej wiedzy i promujące właściwe postawy. Dla tego celu niezbędne jest wykorzystanie szerokiego wachlarza środków społecznego oddziaływania, zarówno mediów tradycyjnych, jak i elektronicznych. Biorąc pod uwagę znaczenie szerokiego wykorzystywania urządzeń mobilnych, niezbędne jest opracowywanie i upowszechnianie aplikacji promujących właściwe rozwiązania żywieniowe. Chodzi nie tylko o przekonanie do optymalnego dla zdrowia modelu konsumpcji, ale także o przeciwdziałanie dezinformacji wynikającej z szerzenia w globalnej sieci informacji fałszywych, nierzadko nakierowanych na wywołanie sensacji. Właściwa edukacja ułatwi konsumentom odpowiednio krytyczny odbiór treści reklamowych, których wpływ na postawy żywieniowe jest bardzo wyraźny.

3. Zwiększenie skuteczności i efektywności działań kontrolnych.

Działania podejmowane przez służby powołane do kontroli w sferze szeroko rozumianego bezpieczeństwa żywności, nie są wystarczające w obliczu licznych zagrożeń zdrowotnych. Jest to szczególnie wyraźnie widoczne w takich obszarach, jak stosowanie dodatków do żywności oraz suplementów diety. Konieczne jest zatem objęcie tych sfer rynku żywnościowego szerokimi badaniami kontrolnymi, których wyniki pozwolą na diagnozę niepożądanych zjawisk oraz ich eliminację, także za pomocą odpowiednich sankcji administracyjnych i karnych, które powinny być nieuchronne, proporcjonalne do stopnia naruszenia przepisów oraz winny zapobiegać i odstraszać. Powinny też być należycie egzekwowane. Kontrola rynku żywnościowego opierać się musi na sprawności i szybkości działania. Nie do utrzymania jest opóźnianie lub brak reakcji na pojawiające się negatywne zjawiska. Postępowania w sprawach związanych z badaniem produktów i analizą ich składu nie mogą ciągnąć się nieracjonalnie długo i nie powinny się kończyć dopiero wówczas, gdy określone partie żywności zostaną już skonsumowane. Działania kontrolne właściwych służb (służby) powinny umożliwić także aktywne oddziaływanie na treści reklamowe.

4. Podejmowanie działań mających na celu wpływ na rozwiązania unijne.

Regulacje wewnętrzne rynku żywnościowego w dużej mierze zdeterminowane są rozwiązaniami przyjętymi przez Unię Europejską. W takich przypadkach sfera dyspozycyjności władz krajowych jest ograniczona. Przejawia się to zwłaszcza w obszarach uregulowanych rozporządzeniami unijnymi, obowiązującymi w porządku prawnym państw członkowskich. Szczególnie widoczne jest to w przypadku przepisów dotyczących stosowania dodatków do żywności. Z tego względu Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na potrzebę rozważenia wystąpienia do organów Unii Europejskiej o potrzebę wypracowania wspólnej, jednolitej dla wszystkich państw członkowskich UE metodologii gromadzenia informacji dotyczących spożycia i stosowania dodatków do żywności oraz ustalenia odrębnych dla rynku polskiego limitów substancji dodatkowych, dla których występuje ryzyko przekroczenia takiego limitu.

Także w obszarze suplementów diety brak jest pełnej harmonizacji prawa. Odmienna interpretacja przepisów w różnych krajach, różne zasady dotyczące wdrożenia systemu powiadamiania/lub jego braku, tworzenie krajowych list składników suplementów diety innych niż witaminy i składniki mineralne, konieczność rozpatrywania tego obszaru w kontekście produktów leczniczych i nowej żywności, czy samą definicję suplementu diety, a także wzrost wprowadzanej na rynek unijny liczby suplementów diety o różnym składzie i stosowanych nowych technologiach, wymagają podejmowania stosownych działań na poziomie UE.

Więcej o tym:

<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/jak-poprawic-bezpieczenstwo-zywnosci-w-polsce.html>

Nowe przepisy o zatrudnianiu cudzoziemców ułatwią wydawanie zezwoleń na pobyt czasowy i pracę



Fot. Newseria.

Już od 2022 roku mogą wejść w życie przepisy, które ułatwią udzielanie cudzoziemcom zezwoleń na pobyt czasowy i pracę. Praca na podstawie oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi będzie mogła być wykonywana przez 24 zamiast obecnych sześciu miesięcy. Nie będzie też już 12-miesięcznego okresu rozliczeniowego. Zdaniem ekspertów, choć nowe przepisy to krok w dobrym kierunku, konieczne są dalsze zmiany. – Warunkiem koniecznym dalszego rozwoju polskiej gospodarki jest rozszerzenie państw z przyspieszoną ścieżką do legalnej pracy o kraje Dalekiego Wschodu. Sytuację mogłyby też poprawić centra wizowe – ocenia Wojciech Ratajczyk, prezes Trenkwalder Polska.

Nowelizacja przepisów dotyczących pobytu i pracy cudzoziemców została już uchwalona w Sejmie, czeka na czytanie w Senacie. Wszystko wskazuje na to, że nowe przepisy zaczną obowiązywać od stycznia 2022 roku.

– Ustawa o zatrudnianiu cudzoziemców wprowadza zmiany zasadnicze w dwóch obszarach, pierwszy dotyczy przyznawania pozwolenia na pracę i pobyt czasowy w Polsce przez urzędy wojewódzkie. Druga dotyczy wydłużenia okresu przyznania legalnego pozwolenia na pracę na podstawie oświadczenia o powierzeniu pracy przez pracodawcę – wskazuje w rozmowie z agencją Newseria Biznes Wojciech Ratajczyk, prezes agencji zatrudnienia Trenkwalder Polska.

Zgodnie z założeniami ustawy prostsza stanie się procedura ściągania cudzoziemców do pracy w Polsce na tzw. oświadczenie i wydawanie zezwoleń na pracę. Obywatele sześciu państw – Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji i Ukrainy będą mogli świadczyć pracę na podstawie oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy przez okres do 24 miesięcy (zamiast obecnych sześciu miesięcy). Po tym czasie nie będzie trzeba wnioskować o wydanie zezwolenia, wystarczą kolejne oświadczenia.

Dodatkowo, jeżeli cudzoziemiec posiada już zezwolenie na pobyt czasowy i pracę, będzie mógł złożyć wniosek o zmianę posiadanego zezwolenia, wskazując nowego pracodawcę lub zleceniodawcę. Dotychczas trzeba było składać nowy wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, co znacznie wydłużało cały proces.

– To rzeczywiście uproszczenie i przyspieszenie procesu dzięki temu, że będzie eliminacja tzw. testu lokalnego rynku pracy, czyli sprawdzenia, czy danej pracy nie mógłby wykonywać pracownik z Polski. Jeśli chodzi natomiast o ten drugi obszar, to również odciąży urzędy pracy, dlatego że 24-miesięczny okres legalnej pracy np. dla pracownika z Ukrainy będzie na tyle wystarczający, aby nie musiał on się ubiegać o pozwolenie na pracę i pobyt – tłumaczy ekspert.

Zdaniem Ratajczyka nowelizacja to krok w dobrym kierunku, jednak powinno się rozszerzyć listę państw, z których można ściągać pracowników na podstawie oświadczeń, lub określić zawody, przy których będzie można skorzystać z uproszczonej procedury. To poprawiłoby sytuację polskich przedsiębiorstw, które borykają się z deficytem kadrowym.

– Jesteśmy przekonani, że warunkiem koniecznym dalszego rozwoju polskiej gospodarki jest rozszerzenie państw, które będą miały przyspieszoną ścieżkę do legalnej pracy w Polsce, o kraje Dalekiego Wschodu – przekonuje prezes Trenkwalder Polska. – To przede wszystkim Filipiny, Wietnam, również Indie czy Bangladesz.

Z danych ZUS wynika, że liczba cudzoziemców, którzy legalnie mieszkają i pracują w Polsce, systematycznie rośnie. Na koniec września 2021 roku zarejestrowanych w ZUS było blisko 850 tys. obcokrajowców, co oznacza wzrost o 22,8 proc. r/r oraz wzrost o 16,7 proc. w stosunku do końca 2020 roku. Największą grupę stanowią obywatele Ukrainy (niemal 73 proc.). To właśnie cudzoziemcy mogą być ratunkiem dla polskiego rynku pracy. W ciągu 20 lat liczba osób w wieku produkcyjnym spadła w naszym kraju o 1,5 mln. GUS podaje, że na koniec pierwszego kwartału 2021 roku liczba wolnych wakatów w Polsce wynosiła 110,2 tys., czyli o ponad 30 proc. więcej niż pod koniec 2020 roku.

– Ustawa o zatrudnianiu cudzoziemców niewątpliwie poprawi sytuację, jeśli chodzi o zatrudnianie pracowników z Ukrainy. Natomiast niestety nie zwiększy ona podaży. Polska konkuruje z ościennymi krajami takimi jak Czechy, Niemcy na rynku pracy europejskim, wiemy, że te kraje oferują lepsze zarobki niż polski rynek pracy, i wiemy również, że na Ukrainie to źródło potencjalnych pracowników zaczyna się kurczyć. Dlatego konieczne jest według nas otwarcie się na inne kraje niż tylko te ościennie – zaznacza Wojciech Ratajczyk.

Ekspert zauważa, że problemem przy zatrudnianiu obcokrajowców jest również sam proces wizowy. Liczba chętnych do wyjazdu do Polski z Indii czy Filipin jest tak duża, że polskie ambasady nie nadążają z oceną podaży. Rozwiązaniem mogłyby być tzw. centra wizowe podobne do tych działających na Ukrainie, które weryfikują dokumenty kandydatów do pracy w Polsce.

– Konsulat dostaje wówczas już zweryfikowane, sprawdzone dokumenty do podpisu. Znacznie przyspiesza to proces, przypominam, że około 900 tys. pracowników z Ukrainy rocznie przybywa do Polski. Jest to pomysł, który mógłby być rozszerzony na inne kraje,

dlatego że wiemy, że dzisiaj ambasady polskie w krajach Dalekiego Wschodu są kompletnie zablokowane podaniami – dodaje prezes Trenkwalder Polska.

Źródło: Newseria.

ANALIZA

Paszportyzacja polskiej żywności – etapy realizacji

W obecności wicepremiera, ministra rolnictwa i rozwoju wsi Henryka Kowalczyka, została dziś podpisana umowa pomiędzy Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa, a Naukową i Akademicką Siecią Komputerową – Państwowym Instytutem Badawczym na realizację Pilotażu projektu „Paszportyzacja polskiej żywności”.

W realizację projektu zostały zaangażowane podmioty administracji publicznej, w tym jednostki odpowiedzialne za proces nadzorowania bezpieczeństwa i jakości żywności, a także Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Główny Inspektorat Sanitarny, Główny Inspektorat Transportu Drogowego i Główny Inspektorat Weterynarii.

Projekt Paszportyzacja polskiej żywności realizowany jest przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, przy merytorycznym wsparciu Centrum GovTech Polska, pod nadzorem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wpisuje się on w światową tendencję, zmierzającą do zapewnienia wiarygodnej informacji o żywności na kluczowych etapach łańcucha dostaw, ze szczególnym uwzględnieniem jej pochodzenia, jakości oraz zabiegów jakim została poddana.

Pilotaż projektu „Paszportyzacja polskiej Żywności” będzie obejmował dwa etapy

Pierwszy etap Pilotażu

W latach 2021-2023 przeprowadzony zostanie Pilotaż na rynkach: wołowiny, wieprzowiny i ziemniaka. Jego realizacja została powierzona Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej – PIB, która spełnia zarówno warunki formalne, jak i merytoryczne, niezbędne do realizacji Pilotażu, poparte wiedzą i doświadczeniem związanym z wdrażaniem innowacyjnych projektów.

Pilotaż ma na celu dokonanie praktycznego sprawdzenia możliwości zbudowania jednego, w pełni kompatybilnego systemu IT dla różnorodnych produktów żywnościowych. Końcowym rezultatem realizacji pilotażu będzie możliwość wygenerowania pełnego zakresu „paszportu” oraz udostępnienie uczestnikom rynku informacji potwierdzających autentyczność, jakość i bezpieczeństwo żywności. Pilotaż zostanie sfinansowany ze środków KOWR, a szacowany koszt jego realizacji to 15 mln zł.

Drugi etap Pilotażu - Budowa docelowego Systemu IT

Zaplanowany został na lata 2023–2024, pod warunkiem że Pilotaż potwierdzi zasadność jego wdrożenia. Kluczowym etapem realizacji systemu docelowego będzie wdrożenie do systemu IT funkcji udostępniającej informacje o produkcie żywnościowym konsumentom (za pomocą aplikacji mobilnej). System będzie także przygotowany do rozbudowy o kolejne rynki AGRO (np. rynek drobiu, jaj czy innych warzyw i owoców), tak aby polska żywność otrzymała niepodważalny certyfikat autentyczności danych.

RYNEK

Produkcja wołowiny w USA – komunikat USDA

Poniżej pełny komunikat amerykańskiego Departamentu Rolnictwa o produkcji mięsa w USA, stan na 18 grudnia 2021 roku.

Total red meat production under Federal inspection for the week ending Saturday, December 18, 2021 was estimated at 1128.3 million lbs. according to the U.S. Department of Agriculture's Marketing Service. This was 0.8 percent higher than a week ago and 3.1 percent Lower than a year ago. Cumulative meat production for the year to date was 0.1 percent lower compared to the previous year.

Meat Production (millions of pounds) (excludes condemned)					
Week Ending	Beef	Calf/Veal	Pork (2)	Lamb/Mutton	Totals (3)
18-Dec-21	550.6	1.0	574.4	2.3	1128.3
11-Dec-21	558.6	1.0	556.7	2.5	1118.8
Change:	-1.4%	0.0%	3.2%	-8.0%	0.8%
19-Dec-20	550.1	1.2	610.3	2.6	1164.2
Change:	0.1%	-16.7%	-5.9%	-11.5%	-3.1%
2021 YTD	26641.4	49.0	26659.0	117.9	53467.3
2020 YTD	26013.4	60.0	27352.6	119.0	53545.1
Change:	2.4%	-18.4%	-2.5%	-1.0%	-0.1%

(1) Previous week estimates may be revised. Year ago data are actuals.

(2) Excludes lard. (3) Totals may not add due to rounding.

2021 totals are subject to revision

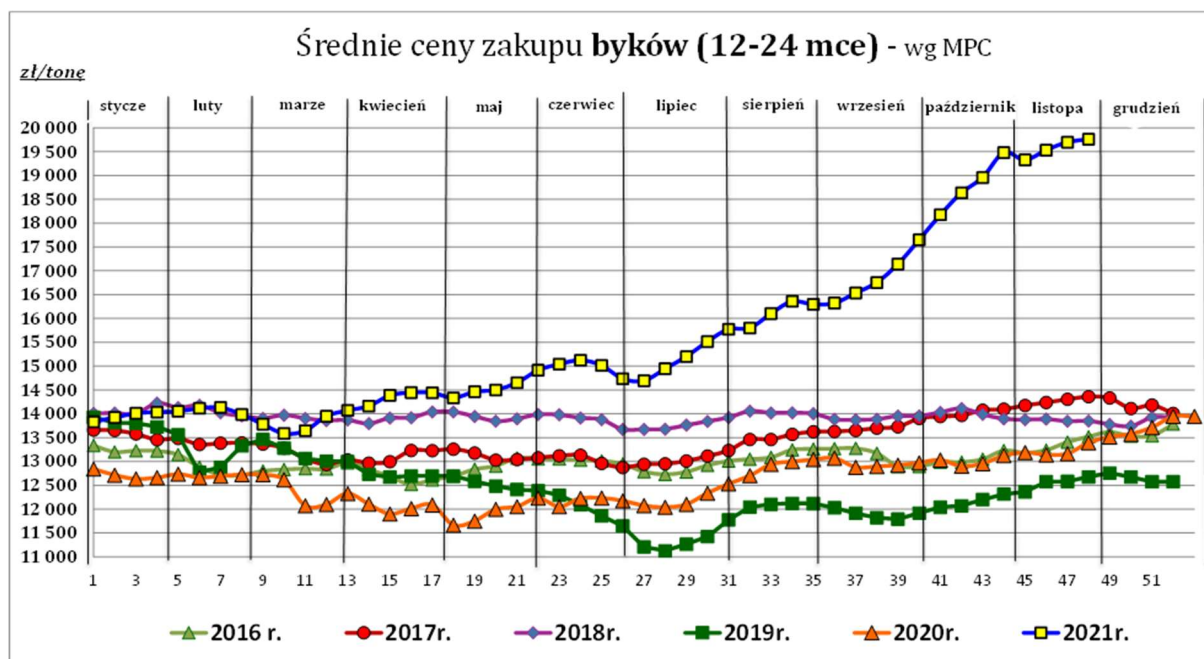
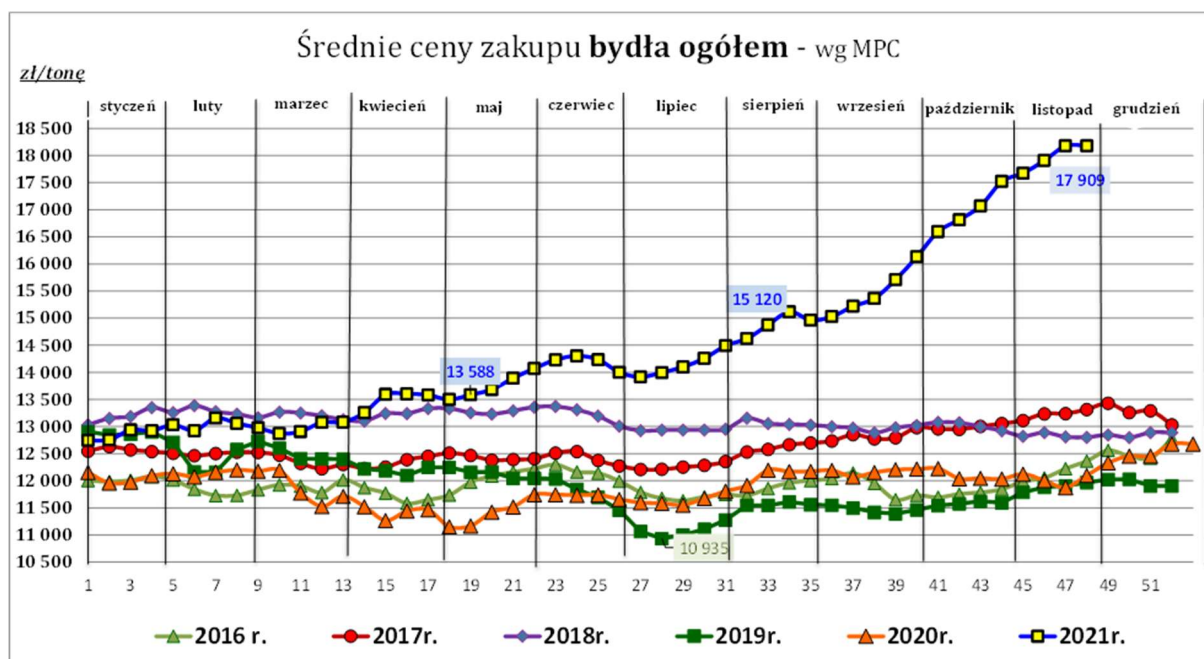
Livestock Slaughter (head)				
Week Ending	Cattle	Calves/Vealer	Hogs	Sheep/Lambs
18-Dec-21	657,000	7,000	2,645,000	36,000
11-Dec-21	668,000	7,000	2,570,000	40,000
Change:	-1.6%	0.0%	2.9%	-10.0%
19-Dec-20	655,000	8,000	2,800,000	41,000
Change:	0.3%	-12.5%	-5.5%	-12.2%
2021 YTD	32,168,000	365,000	124,179,000	1,855,000
2020 YTD	31,282,000	431,000	127,124,000	1,830,000
Change:	2.8%	-15.3%	-2.3%	1.4%

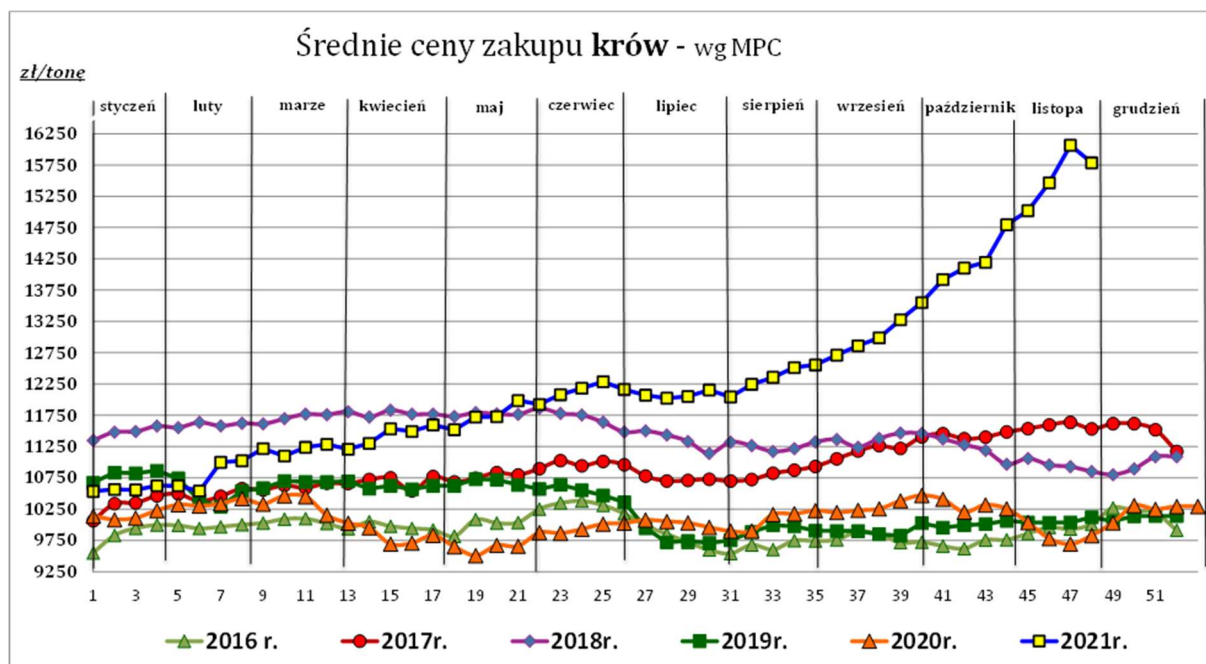
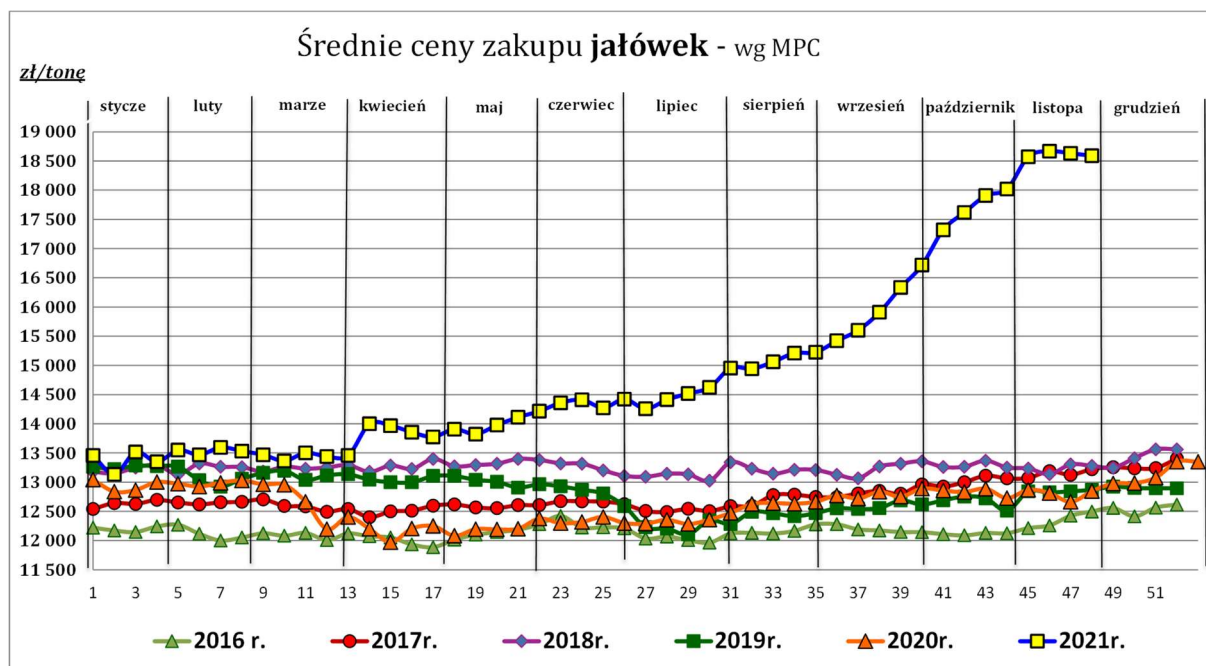
		Average Weights (lbs)			
Week Ending	Live:	Cattle	Calves/Vealers	Hogs	Sheep/Lambs
18-Dec-21	Estimate	1390	237	292	127
11-Dec-21	Estimate	1387	238	291	126
19-Dec-20	Actual	1394	250	293	126
Dressed:					
18-Dec-21	Estimate	840	137	217	64
11-Dec-21	Estimate	838	138	217	64
19-Dec-20	Actual	842	145	218	63

Percentage of Total Cattle Slaughtered by Class				
Week Ending	Steers	Heifers	Cows	Bulls
04-Dec-21	46.8%	30.8%	20.9%	1.5%
05-Dec-20	47.8%	30.0%	20.6%	1.5%

Percentage of Total Hogs Slaughtered by Class			
Week Ending	Barrows & Gilts	Sows	Boars
04-Dec-21	97.4%	2.4%	0.3%
05-Dec-20	97.3%	2.5%	0.2%

CENY - KRAJ

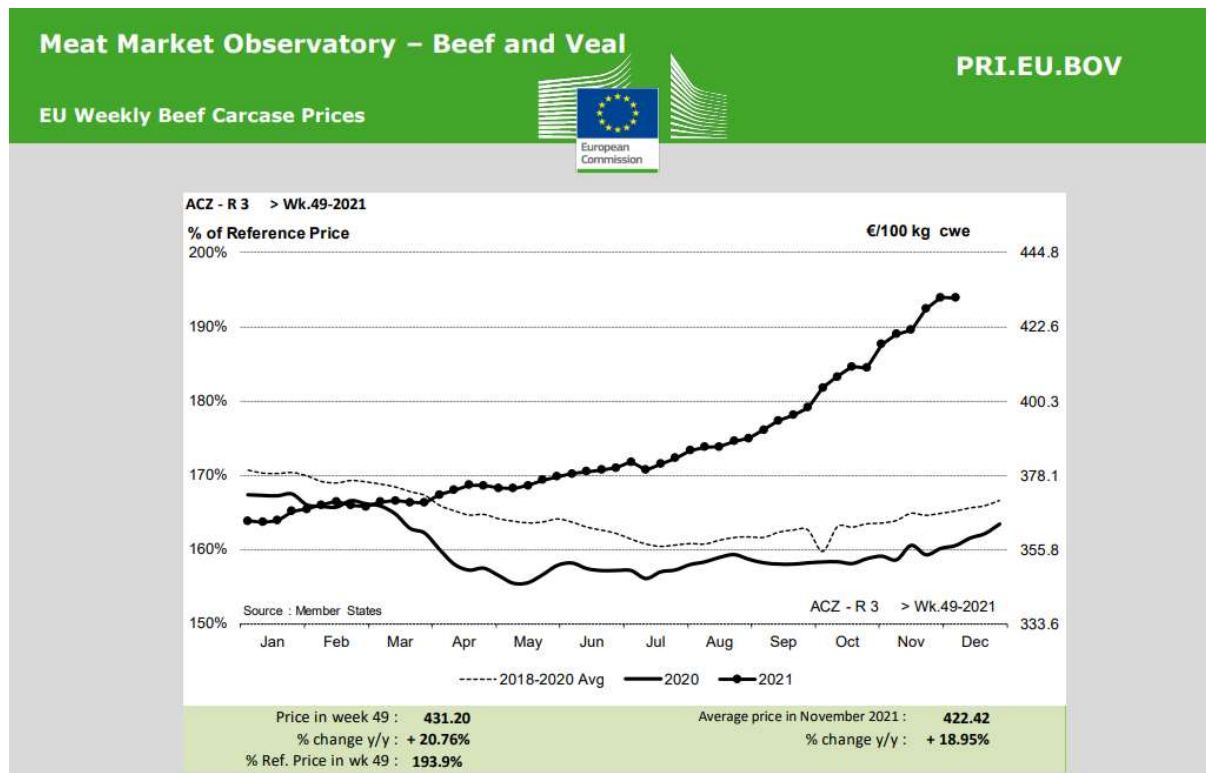




Źródło: Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej.

CENY - ŚWIAT

Tygodniowe notowania tusz wołowych w UE – stan na 49 tydzień 2021



Link do całego tygodniowego raportu cenowego:

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/farming/documents/beef-weekly-prices_en.pdf

* * *

Redakcja Biuletynu
Związek Polskie Mięso
oraz
Mięsne Fakty Wołowe

Ul. Chałubińskiego 8
00-613 Warszawa

Tel: +48 22 830 26 56
Fax: +48 22 830 16 48

info@polskie-mieso.pl
www.polskie-mieso.pl



@PolskieMieso
<https://twitter.com/PolskieMieso>

Biuletyn przygotował Jacek Strzelecki
jacek@polskie-mieso.pl

©Związek Polskie Mięso

* * *

Nota redakcyjna:
Publikowane materiały mają wyłącznie charakter informacyjny.